

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 511/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku**, Generálny biskupský úrad, Palisády 46, Bratislava, IČO 00 179 213, zastúpenej MCGA legal, s.r.o., Partizánska 2, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 14CoPr/1/2024-103 z 22. októbra 2024 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3CdoPr/3/2025 z 28. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označenými rozhodnutiami všeobecných súdov v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je žalovanou v pracovnoprávnom spore na doplatenie mzdy za obdobie od 1. januára do 31. októbra 2020. Mestský súd Bratislava IV rozsudkom č. k. B3-21Cpr/32/2020-66 z 26. septembra 2023 žalobu zamietol.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie žalobkyňa podala odvolanie, na základe ktorého krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že sťažovateľke určil povinnosť zaplatiť žalovanú sumu. Poukázal na nesporné zistenia týkajúce sa skutkového stavu veci, a to že i) žalobkyňa v rozhodnom období vykonávala u sťažovateľky pozíciu evanjelického kňaza na základe pracovnej zmluvy, ii) pracovné miesto žalobkyne zodpovedalo charakteristike 4. stupňa náročnosti pracovného miesta, iii) sťažovateľka platobným dekrétom priznala žalobkyňi základný plat 700 eur mesačne

v platovom stupni 8, v platovej skupine D podľa zásad cirkvi (riadne zverejnených v zbierke cirkevnoprávných predpisov sťažovateľky) sťažovateľky a s účinnosťou od 1. septembra 2020 platovým dekrétom priznala plat 715 eur v platovom stupni 9 platovej skupine D podľa zásad cirkvi sťažovateľky. Sporným bolo len právne posúdenie veci, vyriešenie právnej otázky, či na mzdové nároky duchovných (ne)bolo potrebné aplikovať § 120 ods. 1 a 4 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov o minimálnych mzdových nárokoch. Krajský súd dospel k záveru, že Zákonník práce má v tomto smere prednosť pred vnútornými predpismi sťažovateľky obsahujúcimi odlišnú úpravu odmeňovania duchovných. S poukazom na znenie § 3 ods. 3 a § 120 ods. 1 Zákonníka práce a § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov upravujúceho možnosť cirkví a náboženských spoločností na plnenie svojho poslania vydávať vnútorné predpisy, pokiaľ nie sú v rozpore so všeobecne záväznými predpismi, argumentoval tým, že § 3 Zákonníka práce normuje subsidiárnu pôsobnosť Zákonníka práce, čo znamená, že sa na pracovnoprávne spory aplikujú jeho ustanovenia s výnimkou prípadov, v ktorých osobitný predpis aplikáciu ustanovení Zákonníka práce vylučuje. Táto pôsobnosť sa vzťahuje aj na zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť. Vychádzajúc z nesporných skutočností, krajský súd zistil, že cirkevné predpisy sťažovateľky určovali žalobkyni nižšiu mzdu, než by jej prináležala podľa kogentného § 100 ods. 4 Zákonníka práce. Právna úprava vnútorných predpisov cirkví môže ísť nad rámec požadovaný všeobecnými právnymi predpismi, avšak nie proti ich kogentným ustanoveniam. V danom prípade podľa názoru krajského súdu nejde o zásah do vnútornej autonómie cirkvi a jej rozhodovacej právomoci.

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, v ktorom dôvodila nesprávnym právnym posúdením dosiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neriešenej otázky [§ 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku], ktorú formulovala takto: „*Má sa cirkev pri určení minimálnych mzdových požiadaviek a zaradenia zamestnancov cirkví do skupín náročnosti riadiť výlučne zákonníkom práce, alebo si to môže určiť v rámci autonómie vnútornými predpismi?*“. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol, keď konštatoval, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú v ďalšom konaní vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sťažovateľkou formulovaná otázka by mohla mať znaky relevantnej právnej otázky vtedy, ak by odpoveď na ňu predstavovala jediný dôvod, pre ktorý nebola žaloba proti sťažovateľke zamietnutá. V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol, že v danej veci vnútorné predpisy sťažovateľky o odmeňovaní duchovných sú v rozpore s čl. 36 ods. 1 písm. a) ústavy, ktorého zákonné vyjadrenie sa v podústavnom práve nachádza v kogentnom § 120 Zákonníka práce upravujúceho minimálne mzdové nároky. Otázka, či sa cirkev pri určení minimálnych mzdových nárokov a zaradenia zamestnancov cirkví do skupín náročnosti musí riadiť výlučne Zákonníkom práce, nebola otázkou, od ktorej by výlučne záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu – odvolací súd dospel k záveru, že Zákonník práce a vnútorné predpisy sťažovateľky sa *a priori* nevylučujú, a k záveru, že vnútorné predpisy sťažovateľky upravujúce odmeňovanie duchovných sú v rozpore nielen s § 120 Zákonníka práce, ale aj čl. 36 ods. 1 písm. a) ústavy. Nastolená otázka tak má v danom prípade akademickú povahu, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Preto konštatoval neprípustnosť dovolania a dovolanie sťažovateľky podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka namietala, že krajský súd v napadnutom rozsudku a najvyšší súd v napadnutom uznesení vec nesprávne právne posúdili. Zotrváva na svojej (už pred všeobecnými súdmi uplatnenej) argumentácii o slobode cirkví a o možnosti upravovať svoje vnútorné pomery vrátane odmeňovania duchovných, pričom tvrdí, že v oblasti odmeňovania je limitovaná len výškou minimálnej mzdy. Svoj vnútorný predpis o kategorizácii duchovných zamestnancov považuje za esenciálny pre stanovenie výšky ich platu. Neuplatňuje § 120 ods. 4 Zákonníka práce na stanovenie výšky odmeny duchovných zamestnancov, pretože sa v prípade duchovných zamestnancov neriadi charakteristikami stupňov náročnosti pracovných miest uvedenými v prílohe č. 1 k Zákonníku práce, ale vlastnou kategorizáciou. Argumentuje aj výhodami duchovných, ktoré môžu pozostávať okrem poskytovanej mzdy aj z ofery, milodarov, možnosti využívania bytov, príspevku na bývanie, naturálií a podobne. Zároveň poukazuje na to, že nejde o ojedinelý prípad, v totožných veciach bola už úspešná na súde prvej inštancie, ako aj na odvolacej inštancii.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu, ktorým bola sťažovateľka zaviazaná na zaplatenie doplatku mzdy žalobkyni, a uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo jej dovolanie odmietnuté. Sťažovateľka predovšetkým nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, ktorý považuje za nesprávny a rozporný s jej právami. V sťažnosti zotrváva na názore, že najvyšší súd svojím formalistickým prístupom nepochopil princíp subsidiárneho pôsobenia Zákonníka práce, v dôsledku čoho jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať svoje procesné práva.

III.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

7. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka bola oprávnená podať dovolanie, čo aj využila. Dovolanie predstavovalo účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého dovolací súd poskytoval ochranu právam zaručeným ústavou a medzinárodnými zmluvami, ktorých porušenie sťažovateľka namietala v ústavnej sťažnosti. Je tak naplnená ústavná podmienka na aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorý ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru vo vzťahu k rozsudku krajského súdu.

8. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

9. Ústavný súd po preskúmaní námietok obsiahnutých v ústavnej sťažnosti (obsahovo obdobných námietkam predneseným sťažovateľkou v predchádzajúcich fázach konania) dospel k názoru, že

sťažovateľka počas celého konania len predostierala svoje alternatívne právne posúdenie veci, pričom mestský súd a krajský súd konal v súlade s platnou právnou úpravou a aplikoval kogentné ustanovenie Zákonníka práce o minimálnych mzdových nárokoch, ktoré sa subsidiárne uplatňujú aj v prípade duchovných zamestnancov sťažovateľky.

10. Pokiaľ ide o sťažovateľkou v dovolaní vymedzenú právnu otázku, je potrebné súhlasiť s najvyšším súdom, že táto otázka bola formulovaná všeobecne a akademicky a neriešila podstatu aplikovaného § 120 Zákonníka práce na zamestnancov cirkví a náboženských spoločností. Podstatnou právnou otázkou by v okolnostiach prípadu mohla byť otázka, či vzhľadom na špecifiká zamestnancov cirkvi môže cirkev upraviť odmeňovanie svojich zamestnancov v rozpore s kogentnou úpravou Zákonníka práce o minimálnych mzdových nárokoch zamestnancov.

11. Najvyšší súd dostatočne vysvetlil, z akých dôvodov dovolanie sťažovateľky odmietol. Jeho závery ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľné a nestotožňuje sa s argumentáciou sťažovateľky o formalistickom prístupe najvyššieho súdu pri posúdení podmienok prípustnosti jej dovolania.

12. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

13. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky špecifikovaných v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu